

ПРАВОВА ПРИРОДА КРИПТОВАЛЮТ У СУДОВІЙ ПРАКТИЦІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ СПРАВЕДЛИВОСТІ

Сергій Верланов

Суть спору

Сторони спору

Податковий орган Швеції vs Девід Хедквіст

Суть спору

1. Д. Хедквіст, через компанію, бажає надавати послуги по обміну традиційних валют на біткоїн і навпаки.
2. Звернувся за попередньою податковою консультацією з метою визначення, чи такі операції обміну є об'єктом оподаткування ПДВ.
3. Згідно з отриманою консультацією операції з обміну віртуальних валют звільняються від оподаткування ПДВ за п. «е» ст. 135 ПДВ Директиви ЄС (EU VAT Directive).
4. Податковий орган Швеції не погодився із отриманою консультацією та оскаржив її до Вищого адміністративного суду Швеції.

Предмет звернення

Вищий адміністративний суд Швеції, маючи сумніви щодо застосування виключень, передбачених ПДВ Директивою ЄС звернувся до Європейського суду справедливості з метою отримання попереднього рішення щодо таких питань:

1. Чи вважаються операції з обміну віртуальних валют на традиційні валюти **постачанням послуг** за винагороду згідно змісту ст. 2 ПДВ Директиви ЄС?
2. Якщо так, то чи звільняються такі операції від оподаткування ПДВ згідно ст. 135 ПДВ Директиви ЄС?

22 жовтня 2015 року за наслідками розгляду звернення Європейським судом справедливості було прийнято рішення по справі C-264/14 (надалі – «Рішення»), в якому містяться:

- висновки щодо природи віртуальних валют та біткоіну
- висновки щодо оподаткування операцій з обігу віртуальних валют

Природа біткоіну

1. «...не існує єдиного емітента віртуальної валюти. Натомість, вона створюється мережею за допомогою спеціального алгоритму. Система дозволяє забезпечити анонімність власників та переказів між ними. «Біткоін адреси» виступають аналогами банківських рахунків» (п. 11 Рішення)
2. «...на відміну від електронних грошей віртуальним валютам притаманні власні одиниці обліку, як, наприклад, «1 біткоін» (п. 12 Рішення)
3. «...не може вважатись «матеріальним майном» в розумінні ст. 14 ПДВ Директиви ЄС оскільки віртуальна валюта може виступати лише платіжним засобом» (п. 24 Рішення)
4. «...перекази віртуальних валют можуть бути здійснені без залучення банків чи фінансових установ» (п. 37 Рішення)
5. «...віртуальна валюта «біткоін» не може вважатись поточним банківським рахунком, депозитним рахунком, платежем чи грошовим переказом. На відміну від грошових чеків, боргових зобов'язань, інструментів кредитування біткоін виступає прямим платіжним засобом між суб'єктами розрахунків» (п. 42 Рішення)
6. «...єдиним призначенням віртуальної валюти «біткоін» є здійснення розрахунків між суб'єктами відносин» (п. 52 Рішення)
7. «...віртуальна валюта «біткоін» не може вважатись цінним папером або інструментом, що посвідчує право на майно» (п. 55 Рішення)

Рішення суду

1. «Операції з обміну платіжних засобів не відповідають визначенню і ознакам, притаманним операціям з постачання товарів і повинні вважатись **операціями з постачанням послуг**» (п. 26 Рішення)
2. «Операції з нетрадиційними валютними коштами, тобто такими, що не визнані законним платіжним засобом, **вважаються фінансовими операціями**, допоки такі валютні кошти приймаються учасниками відносин в якості альтернативи законним платіжним засобам і не мають жодного іншого призначення крім проведення розрахунків між ними» (п. 49 Рішення)
3. Зміст ст. 135 (е) ПДВ Директиви ЄС охоплює операції з обміну віртуальних валют на традиційні валюти, а тому, такі операції **не є об'єктом оподаткування ПДВ** (п. 53 Рішення)

Висновки

- Рішення не означає, що операції із віртуальними валютами, а зокрема біткоіном, не можуть виступати об'єктом ПДВ за будь-яких обставин.
- Операції з обміну віртуальних валют на традиційні валютні кошти не виступають об'єктом оподаткування ПДВ оскільки за жодною ознакою не можуть бути кваліфіковані як операції, які є об'єктом оподаткування ПДВ згідно ПДВ Директиви ЄС.
- За належного визначення віртуальних валют на законодавчому рівні операції з віртуальними валютами можуть виступати об'єктом оподаткування ПДВ. Наприклад, у випадку визнання віртуальних валют товаром.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!